

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun auditointi

3.3 TKI-toiminnan laadun ja vaikuttavuuden strateginen kehittäminen

Xamkin TKI-toiminta on strategiansa mukaista, vaikuttavaa, laaja-alaista, tavoitteellista ja selkeästi johdettua. Auditointihaastatteluiden ja muun auditointiaineiston mukaan TKI-toiminta on yksi Xamkin selkeistä vahvuuksista. Sekä korkeakoulu että sen kumppanit ovat lähes poikkeuksetta tyytyväisiä TKI-toimintaan ja sen laajuuteen. Tästä todisteena on muun muassa tasaisesti kasvanut ulkopuolisen TKI-rahoituksen määrä.

TKI-toiminnan johtamisen rakenteet ovat selkeät ja tarkoituksenmukaiset. TKI-johtoryhmän vastuulla on TKI-toiminnan ohjaus ja hanketoiminnan laadunvarmistus. Auditointihaastatteluiden mukaan kaikki merkittävät hankkeet käyvät ennen rahoitushakemuksen jättämistä sisäisen ennakkoarvioinnin vahvuusalan johtoryhmässä ja sen jälkeen TKI-johtoryhmässä. Menettelyllä varmistetaan hankkeiden laatu, strateginen tarkoituksenmukaisuus ja yhteys Xamkin vahvuusaloihin. Vaikka auditointiaineistot keskittyvät pääasiassa TKI-toimintaan, Xamk on profiloitunut myös taiteellisessa toiminnassa. Kouvolan kampuksella on monipuoliset tilat eri muotoilun koulutusten tarpeisiin. Muotoilun koulutusalan työelämä- ja sidosryhmäyhteistyö on laajaa, mistä esimerkkeinä toimivat Xamkin pääyhteistyökumppanuudet Jussi-gaalassa vuonna 2026 ja Emma-gaalassa usean vuoden ajan.

Auditointihaastatteluiden mukaan TKI-toimintaa johdetaan tiedolla. Johtoryhmillä ja vahvuusalueilla on käytössään kattavat ja säännöllisesti toistuvat toiminnan seurantakäytännöt, tutkimuksen tiekartat, tavoitteet, tulokortit ja mittarit, joilla Xamk tunnistaa TKI-toiminnan vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Jokaiselle hankkeelle on omat tulos- ja vaikuttavuusmittarinsa, joita seurataan TKI-johtoryhmässä neljännesvuosittain. Auditointihaastatteluiden perusteella tulokortit eivät toimi pelkästään seurannan välineinä, vaan niitä käytetään aktiivisesti toiminnan ohjauksessa ja kehittämistoimenpiteiden kohdentamisessa. Haastatteluissa todettiin myös, että TKI-toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden todentaminen on luonteeltaan pitkäjänteistä, sillä hankkeiden vaikutukset voivat näkyä vasta useiden vuosien kuluttua. Tästä syystä määrällisiä mittareita täydennetään laadullisella palautteella sekä sidosryhmien arvioilla toiminnan hyödyllisyydestä.

TKI-toiminnan tai yksittäisen hankkeen puutteellinen laatu pystytään tunnistamaan jo varhaisessa vaiheessa aktiivisen seurannan avulla. Ongelmiin puututaan matalalla kynnyksellä. Hankkeiden etenemistä arvioidaan säännöllisissä projektikatselmuksissa, joissa tarkastellaan tavoitteiden toteutumista ja sovitaan tarvittaessa korjaavista toimenpiteistä. Ensisijaisena keinona käytetään toiminnan uudelleenohjaamista, mutta tarvittaessa myös vastuuhenkilöitä siirretään uusiin tehtäviin. Xamkin yhteinen henkilöstön palkitsemisjärjestelmä pohjautuu korkeakoulun yhteisiin periaatteisiin, mikä motivoi henkilöstöä tavoittelemaan korkeita tuloksia.

Huolimatta TKI-toiminnan hyvästä laadusta Xamk on tunnistanut, että toiminnan tulokset, kuten patentit, keksintöilmoitukset ja perustetut yritykset, eivät kaikissa tapauksissa kohtaa toiminnan laajuuden kanssa tavoitellulla tavalla. Korkeakoulu on aloittanut toimenpiteitä tilanteen kehittämiseksi perustamalla esimerkiksi

innovaatiopäällikön tehtävään. Auditointihaastatteluiden mukaan hankkeiden tulosten pysyvyydessä ja siirtymisessä laajemmin työelämän käyttöön on vielä kehittämistä.

Ulkoisilta sidosryhmiltä saadun palautteen mukaan Xamk kompensoi laadukkaalla TKI-toiminnallaan maakunnallisen yliopiston puutetta Etelä-Savossa. Xamkilla on laaja kumppaniverkosto. Kumppanit ja sidosryhmät ovat pääosin tyytyväisiä yhteistyöhön sekä siihen, miten Xamk osallistaa heitä toimintaansa. Auditointihaastatteluiden mukaan Xamkilla on aktiivista ja jatkuvaa yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa erityisesti maakuntaliitossa, ja sidosryhmät osallistuvat kehittämiseen pääosin hanketoiminnan kautta. Yritykset ja muut sidosryhmät osallistuvat usein jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa tutkimusongelmien määrittelyyn. Yritysten toistuva osallistuminen Xamkin hankkeisiin nähtiin haastatteluissa keskeisenä osoituksena korkeakoulun toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta.

Auditointiryhmä kuitenkin suosittelee, että Xamk vahvistaa edelleen erityisesti pienten yritysten osallistumismahdollisuuksia TKI-toimintaan ja edistää TKI-toiminnan tulosten nykyistä laajempaa hyödyntämistä alueen yrityksissä. Samalla Xamk voisi suunnitella nykyistä systemaattisemmin, miten hanketoiminnan tulokset jäävät pysyvämmiin kumppaneiden käyttöön. Tämä voisi vahvistaa pienten yritysten tunnistamista Xamkin mahdollisena TKI-kumppanina ja lisätä innovaatioiden hyödyntämistä alueella. Lisäksi sidosryhmät toivovat, että Xamk toisi opiskelijoita nykyistä enemmän fyysisesti alueille ja kampuskaupunkeihin.

Koulutus ja TKI-toiminta ovat Xamkin organisaatorakenteessa eriytetty. Kolme koulutusala eli talouden ja kulttuurin, tekniikan sekä hyvinvoinnin koulutusalat muodostavat yhdessä opiskeluun ja opetukseen liittyvien tukipalveluiden kanssa koulutuksesta vastaavan kokonaisuuden. TKI-toiminta on jaettu neljään vahvuusalaan, kehittämispalveluihin sekä kirjasto- ja tiedonhallinnan palveluihin. Auditointihaastatteluiden mukaan yhteistyötä toteutetaan esimerkiksi niin, että TKI-asiantuntijat osallistuvat opetukseen, opettajat hanketoimintaan ja opiskelijat harjoitteluiden, opinnäytetöiden sekä projektien kautta TKI-toimintaan. Lisäksi tutkimusinfrastruktuureja hyödynnetään opetuksessa ja opetussuunnitelmia kehitetään TKI-toiminnassa tunnistettujen osaamistarpeiden pohjalta. Auditointiryhmä korostaa, että koulutuksen ja TKI-toiminnan välistä yhteistyötä sekä niiden keskinäistä hyödyntämistä tulee vahvistaa, jotta niiden yhteys säilyy tiiviinä eikä toiminnot erkaannu liiaksi toisistaan.

Itsearviointiraportin ja auditointihaastatteluihin mukaan Xamk hyödyntää projektihallintajärjestelmää HanSaa TKI-hankkeiden elinkaaren ajan niiden vaikuttavuuden arvioinnissa ja seurannassa. TKI-toiminnassa hyödynnetään myös CMR-järjestelmää. HanSa kiinnittää hankkeet Xamkin strategiaan tavoitteisiin, vaikuttavuusvisioon sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin, joita myös seurataan tulos- ja vaikuttavuusmittareilla. Auditointihaastatteluiden mukaan mittareina käytettiin OKM:n indikaattoreiden lisäksi Xamkin omia vaikuttavuusmittareita, keksintöilmoitusten ja patenttihakemusten määriä, medianäkyvyyttä sekä yritys yhteistyön ja sidosryhmäyhteistyön määrää.

Itsearviointiraportin mukaan Xamk seuraa ja kehittää TKI-toimintansa strategista vaikuttavuutta rakenteella, johon kuuluvat yhteiset hankeprosessit, tukipalvelut ja tutkimusyksiköt. Xamkin vaikuttavuusmalli vahvistaa toiminnan ja vaikuttavuuden välistä yhteyttä sekä tukee sisäistä kehittämistä. Auditointihaastatteluiden mukaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan määrällisten tunnuslukujen lisäksi esimerkiksi yritys yhteistyön jatkuvuuden, asiantuntijoiden osallistumisen alueellisiin ja kansallisiin työryhmiin sekä sidosryhmiltä saadun palautteen avulla. Näitä pidetään tärkeinä osoituksina siitä, että TKI-toiminta vastaa alueen ja työelämän tarpeisiin.